

מחבורה לחבורה⁽²⁵¹⁾ בבית אחד, מנין פה-ב למדנו שהוא אסור?

ומפרשינן: דתניא: כתיב: לא תוציא מן הבית מן הבשר הוצא.

אין לי ללמוד מן הפסוק אלא למוציא בשר פסח מבית שבה אוכלת החבורה לבית אחר, אבל מחבורה לחבורה באותו בית מנין?

תלמוד לומר: "הוצא", ללמדך: לא תוציא מן הבשר חוץ לחבורת אכילתו [רש"י].⁽²⁵²⁾

אמר רבי אמי: המוציא בשר פסח מחבורה לחבורה, הרי זה אינו חייב מלקות עד שיניח את הבשר לאחר שהוציאו.

והטעם: "הוצאה" כתיב ביה [לא "תוציא"] כשבת שנאמר בה לענין מלאכת הוצאה מרשות היחיד לרשות הרבים: אל "יצא" איש ממקומו ביום השביעי, דהיינו "אל יוציא" [תוספות].

והרי על כרחך מיירי בדאית ביה כזית, שהרי שנינו שעובר ב"לא תעשה", ואם כן מאי איכא למימר?!

אלא כך יש ליישב: ביוצא בפסח לא מיבעיא לן דלא גזרו רבנן טומאה!

ומאי טעמא שונה הפסח משאר הקדשים? כי בני חבורה זריזין הן ומזהר זהירי ביה, רבים הם בני החבורה ומזרזים זה את זה שלא להוציא, ואין צריך להחמיר עליהם ולגזור בו טומאה כדי שלא יבואו להוציא.

אלא כי קמיבעיא לן: ביוצא בקדשים מאי, האם גזרו בו טומאה?

ומסקינן: תיקו.⁽²⁵⁰⁾

והשתא מפרשינן לדין מוציא פסח מחבורה לחבורה:

ומוציא בשר פסח

פסח זה לחבורה שאוכלת פסח אחר; אך דעת התוספות והרמב"ם כי האיסור הוא אפילו מחבורה לחבורה של פסח אחד.

252. ראה במנחת חינוך מצוה ט"ו, דמכל מקום שני איסורים הם, שעיקר הפסוק הוא למוציא מן הבית, ויש עוד איסור למוציא מחבורה לחבורה, ראה שם כמה פעמים.

ובחזון איש סימן קכד לדף זה, כתב: נראה דאיסור הוצאה אינו תלוי בכניסה לבית אחר או לחבורה אחרת, אלא כל שיוציאו חוץ לאכילתו מיפסל; והא דאמר "מחבורה לחבורה" כל קביעות מקום אכילת פסח קרי "חבורה"; והא דקאמר "מבית לבית" לאו דוקא, אלא משום דקאמר "מבית" סיים לשונו "לבית"; וראה שם מה שהביא מרש"י ותוספות.

וראה עוד ברש"י שם דף צ"ה, דאית תנא דלא סבירא ליה דמיפסיל ביוצא כשהוציאו מן הבית או מחבורה לחבורה.

250. הצ"ח ורבינו עקיבא איגר למדו מדברי הרמב"ם בפרק ח' משאר אבות הטומאות, כי לא אמרו כאן לחלק בין פסח לשאר הקדשים, אלא לענין פסח שיצא חוץ לבית או חוץ לחבורה שהוא "יוצא" השייך בפסח בלבד, אבל פסח שיצא חוץ לחומת ירושלים שאף בשאר הקדשים "יוצא" הוא, אין חילוק בין פסח לשאר הקדשים, "כיון דגזרו בשאר קדשים גם פסח בכלל".

251. ראה לעיל בהערה, כי לדעת רש"י אין האיסור אלא בהוצאת הפסח מחבורה שאוכלת

העזרה, שהיא המחנה הראשון, כבר מטמאים בגדים.

ואילו **האחרונים**, שעדיין לא יצאו מחומת העזרה, אין מטמאין בגדים שעליהם.

והשתא תיקשי לרבי אמי: הואיל ואתה אומר כי במקום שאמרה תורה לשון "הוצאה", הרי דין ההוצאה כדין הוצאת שבת, דבעינן עקירה והנחה, אם כן, אף כאן הואיל ואמר הכתוב: "יוציא" אל מחוץ למחנה, הרי שלפי דברי רבי אמי אין להטעינו כיבוס בגדים אלא משעשה עקירה והנחה.

והא במקרה הנידון במשנה — לא נח הפר בשעת הוצאתם של הראשונים אל מחוץ לחומת העזרה. שהרי עדיין נושאין הן את הפר אל מחוץ לשלש מחנות, ואמאי טעונים הם כיבוס בגדים!?

הוא רבי אבא בר ממל מותיב לה לרבי אמי ממשנה זו, והוא נמי מפרק לה לקושייתו: הכא מיירי בנגררין הפרים על גבי קרקע

וכיון שכן ילפינן: מה שבת עד דעבר עקירה והנחה, אף הכא נמי, עד דעבר עקירה והנחה. (253)

מתיב רבי אבא בר ממל על דברי רבי אמי מן המשנה ששינוי בזבחים:

פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים [כגון: פר ושעיר של יום הכפורים, פר כהן משיח ופר העלם דבר של ציבור, הנשרפים חוץ לשלש מחנות] — היו פובלים [נושאים] אותן במוטות אל מחוץ לשלש מחנות כדי לשורפן.

אם הראשונים שבראש המוט יצאו חוץ לחומת העזרה [שהיא המחנה הראשון], והאחרונים עדיין לא יצאו, דינם הוא:

הראשונים מטמאין בגדים שעליהם, וטעונים טבילה, שהרי אמרה תורה: והשורף אותם יכבס בגדיו, וילפינן ביומא ממאמר הכתוב "יוציא אל מחוץ למחנה [לשון יחיד], ושרפו", כי מיד שיצאו מחוץ לחומת

שאם לא כן, מיד כשיצא חוץ לבית הרי נפסל ביצא, ושוב אינו חייב עליה. אלא שהמנחת חינוך חלק על הצל"ח בעיקר דבריו, הובאו דבריו בהערה במשנה הבאה.

ובחלקת יואב דחה טענת המנחת חינוך, ודימה זה למי שבא על הבתולה, שעל אף שאינו חייב קנס אלא בגמר ביאה, וכבר נעשית בעולה קודם גמר ביאה, הרי זה חייב כיון שהוא עשאה בעולה, והוא הדין הכא.

ובחזון איש [סימן קכ"ד לדרך פו א ד"ה במנ"ח] הסכים עם הצל"ח, וכתב על טענת המנחת חינוך: דבהכי חייביה רחמנא, כיון שהוציא פסח כשר ועכשיו פסלו, אלא דבעינן שיקבע הוצאתו בהנחה.

253. א. ברש"י משמע, דעיקר החידוש הוא שאין מחייבין זה עוקר וזה מניח, וראה תוצאות חיים סימן ט' אות ט' ד"ה ואמנם במוסגר, וצריך ביאור.

ב. כתב הצל"ח: כי אע"ג דלענין איסור הוצאה בעינן עקירה והנחה, מכל מקום לענין פסול "יוציא" [שנפסל בהוצאה מן הבית או מחבורה לחבורה, וכמבואר לעיל בגמרא], אין צריך עקירה והנחה, ומיד כשהוציאו ממקומו נפסל.

ולדעתו, כתב המנחת חינוך במצוה ט"ו: הואיל ומוכח ברמב"ם שהפסח שנפסל ב"יוציא" שוב אינו חייב על הוצאתו, ממילא לא משכחת לה מוציא שיהיה חייב אלא אם כן הניחו מיד,

ומפרשת משנתנו דין חומת העיר ירושלים לענין אכילת פסח וקדשים קלים: (256)

חומת העיר ירושלים היתה עבה, ובשעריה היו דלתות, שהיו עומדות בפנים עובי החומה.

עובי השער היה מתחלק לשלושה מקומות.

א. המקום שבו נמצאת הדלת [כשהיא סגורה], עד המקום שבו נוקשת הדלת על המסגרת שסביב הדלת.

מקום זה נקרא "אגף".

ב. המקום שמתחילת שפת עוביו של פתח החומה לצד העיר ירושלים, ועד למקום שבו נמצאת הדלת נקרא "מן האגף ולפנים".

ג. המקום מן נקישת הדלת, ועד סוף עוביו של פתח החומה לצד חוץ העיר ירושלים, נקרא "מן האגף ולחוץ". (257)

דין פתח החומה הוא:

מן האגף של פתח חומת העיר ירושלים, ולפנים כלפי העיר — הרי הוא כלפנים העיר, ואוכלים שם פסח וקדשים קלים.

והרי זו הנחה, ולפיכך מטמאין הם בגדים. (254)

מתניתין:

אבר של הפסח שיצא מקצתו חוץ לחומת ירושלים, (255) ונפסל ב"יוצא".

הרי זה הותר, עושה חתך בכשר במקום יציאתו, **עד שמגיע לעצם.**

וקולף את הבשר **עד שמגיע לפרק** [מקום חיבור העצמות זה לזה].

וחותר שם את הגידין המחברין את העצם.

אבל במקום גבול היציאה אינו שובר, משום איסור שבירת עצם בפסח [וכבר נזכרה משנה זו לעיל בעמוד א, ונתבארה שם].

ואילו אבר בשאר מוקדשין שיצא מקצתו חוץ למחיצתו [קדשי קדשים חוץ לעזרה, וקדשים קלים חוץ לחומת ירושלים] הרי זה קוצץ את מקצת האבר היוצא בקופיין, בקו המפריד בין מקום יציאת העצם לחלקו שנשאר בפנים. לפי שאין בו משום שבירת העצם.

254. כתבו התוספות בשם ר"י: לאו דוקא נגררין אלא שיהיו תוך שלשה טפחים לקרקע.

255. על פי רש"י לעיל פד ב, וראה הערה (258).

256. נתבאר על פי לשון רש"י במשנה; אמנם בגמרא בסמוך משמע בפשטות, כי המשנה מדברת הן בחומת ירושלים לענין אכילת פסח קדשים קלים ושאר דיני ירושלים, והן בחומת העזרה, ולענין אכילת קדשי קדשים ושאר דיני

קדושת העזרה.

וראה גם בסוף הסוגיא, דמייתי הגמרא המשך המשנה "החלונות ועובי החומה כלפנים" לענין עזרה; וראה גם בזבחים נו א דמייתי הך סיפא לענין עזרה, וראה גם ברש"י שם.

257. נתבאר על פי משמעותם הפשוטה של דברי רש"י במשנה, אם כי יש לפקפק בזה קצת מדברי רש"י בגמרא בד"ה וכן לתפלה; וראה "ביאור הלכה" בסימן נ"ה, בשם ה"יד אפרים" וה"פרי מגדים", וראה דבריהם במקורם.

במשנה דין הפתח לענין אכילת קדשים, שמן האגף ולפנים הרי הוא כלפנים, ומן האגף ולחוץ הרי הוא כלחוץ [מאירי, וראה רש"י].

כן הוא גם לענין צירוף מנין לתפלה.

אם עמדו תשעה בתוך הבית, והיה עומד העשירי מן האגף ולפנים, הרי זה כלפנים ומצטרף הוא להשלים מנין, שהרי אף הוא בתוך הבית; ואם היה עומד מחוץ לאגף [אף כשהיתה הדלת פתוחה], הרי זה אינו מצטרף.

ופליגא הך דרב, הסובר: כי מן האגף ולחוץ כלחוץ **אדרבי יהושע בן לוי**.

ואילו עובי הפתח **שמן האגף ולחוץ** — הרי הוא **כלחוץ** העיר, ואין אוכלין שם [ואין חילוק בין שהיתה הדלת פתוחה או נעולה].

ודין האגף עצמו יתבאר בגמרא.

מקום **החלונות** שבעובי חומת ירושלים, **ועובי החומה** [על גב החומה], הרי הוא **כלפנים** העיר, ואוכלים שם קדשים קלים. (258)

גמרא:

אמר רב יהודה אמר רב: כשם שחילקו

ולקמן בהערה (260) תמצא ישוב לקושיא זו. ב. מרש"י משמע שפירש כל משנתנו לענין חומת ירושלים או חומת העזרה, וכפי שנתבאר. אבל הרמב"ם בפירושו המשניות כתב: קדשי הקדשים אינן נאכלין אלא בעזרה בלבד, וקדשים קלים בכל העיר, והפסח בחבורתו בלבד כי השם צוה "בבית אחד יאכל לא תוציא מן הבית", ואלו הגדרים שנתן מקצתן כלפנים ומקצתן כלחוץ כוללים השלושה ר"ל העזרה והמחנה [ירושלים] וחבורת הפסח [כלומר מן הבית שבה נמצאת החבורה; דזהו עיקר איסור התורה להוציא מן הבית, אלא שנתרבה גם מחבורה לחבורה באותו בית, על פי מנחת חינוך ריש מצוה ט"ו] והשם אמר ובשר בשדה טריפה לא תאכלו, וקבלנו ענין זה הכתוב שכל בשר שיצא חוץ למחיצתו שהיא בשדה והיא טריפה כאילו אמר ובשר שיצא לשדה טריפה היא, ולפיכך כשיוציא אדם מבשר קדשי הקדשים חוץ לעזרה או כלום מבשר קדשים קלים חוץ לירושלים או כלום מבשר הפסח חוץ לבית נאסר אותו הבשר שיצא והוא אסור באכילה, וכשיצא מקצת האבר מן הפסח אי אפשר לחתוך מקום העצם.

אבל המאירי כתב: מן האגף ולפנים, פירוש, דרך העולם שעושים באמצע האסקופה העליונה שבפתח, בחציה שכנגד חוץ, בנין או עץ בולט על פני כל רוחב הפתח שהדלת דופק עליו, והוא הנקרא "אגוף", וכשהדלת נסגרת נשאר האגוף עם חצי עובי הכותל מבחוץ ומקצת לפנים, והדלת מובדלת בין חיצון לפנימי.

והרמב"ם בפירושו המשניות כתב: ו"אגף": מקום הדלתות, כשסוגרין אותן הדלתות נבדל החיצון מן הפנימי; אך בהלכות כתב: כי "אגף" הוא עובי הפתח.

258. א. כתב רש"י: ואע"ג דבעובי השערים [היינו עובי הפתח מן האגף ולחוץ], לא אמרן הכי [שהיו כלפנים כמו החלונות ועובי החומה], התם כדמפרש טעמא בגמרא, מפני המצורעין המשתלחין חוץ לירושלים, שיוכלו להגן על עצמם בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים.

ודברי רש"י צריכים ביאור: דהניחא בעובי שערי ירושלים, אבל עובי שערי העזרה מאי איכא למימר?!

והרי אימא סיפא: מן האגף ולחוץ כלחוץ, ויש לך לדקדק בהיפוך: הא תוך האגף עצמו כלפנים?!

ומשנין: לא קשיא, כאן בשערי עזרה. כאן בשערי ירושלים.

בשערי העזרה נתקדש תוך האגף, והרי הוא כלפנים [מלבד שער ניקנור שלא נתקדש תוך האגף, כמבואר בגמרא בסמוך, רש"י], וכפי שדקדקנו מן הסיפא של המשנה.

בשערי ירושלים לא נתקדש אפילו האגף עצמו, והרי הוא כלחוץ, וכפי שדקדקנו מן הרישא של המשנה.

[ראה ביאור אחר בהכנת דברי רש"י שבתירון הגמרא, בהערה (260)].

וכדאמר רבי שמואל בר רב יצחק:

דאמר רבי יהושע בן לוי: אפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים! כלומר: אין הפסק לפני המקום, שהכל גלוי וידוע לפניו ואין סתימה לפניו.

ולפיכך: אפילו היתה מחיצה של ברזל מפסקת בין העשרה המצטרפין לתפלה, אין זה חשוב הפסק, ומצטרפין.

ולשיטת רבי יהושע בן לוי: אפילו העומדים מן האגף ולחוץ מצטרפין [מאירי]. (259)

והשתא מפרשינן מה ששנינו במשנה: מן האגף ולפנים כלפנים, מן האגף ולחוץ כלחוץ:

ומקשינן: הא גופא קשיא [המשנה נראית כסותרת עצמה מיניה וביה]:

ברישא אמרת: מן האגף ולפנים כלפנים, ויש לך לדקדק: הא תוך האגף עצמו כלחוץ.

עומד בחוץ יכול לענות לקדיש וקדושה, והרי שיש במקום ששליח ציבור לשם, עשרה, ויוצא בה ידי חובת תפלה [ב] צבור וקדיש וקדושה וברכו ושאר דברים שאין נאמרים ביחיד, ולדעת האומר כלחוץ אינו יכול לענות אעפ"י ששליח ציבור יש עמו עשרה ואינו יוצא ידי חובת תפלת צבור, לשון המאירי.

260. א. נתבאר על פי פשוטות דברי הגמרא [וכן הוא במאירי].

אלא שלפי זה אין ביאור נכון ללשונו של רש"י בד"ה שערי עזרה: "נתקדש עוביין בקדושת עזרה חוץ משער ניקנור וכו'", שהרי:

א. איך אפשר לומר שנתקדש עוביין של שערי העזרה, והרי עוביין לא נתקדש אלא האגף עצמו בלבד?!

ב. לשם מה הוצרך רש"י להזכיר כאן את

הרי שמפרש כל משנתנו אף לענין הוצאת בשר הפסח חוץ לחבורתו; וראה גם בהלכות פרק ט מקרבן פסח הלכה א וב.

ובמנחת חינוך מצוה ט"ו כתב בטעם רש"י שלא פירש כן, על פי מה שכתבו התוספות לעיל פה, ב, דהוצאה זו הרי היא ככל הוצאת שבת, ואם אגוד הוא לרשות הקודמת, אין בו משום הוצאה; ולפי זה ב"אבר שיצא מקצתו" לא עבר על "לא תוציא מן הבית מן הבשר חוצה", וכשם שלא עבר על הלאו, כן נמי לא נפסל ביוצא, ודלא כהצ"ח [לעיל בהערה] שחילק בין האיסור לפסול, ומכאן הוכיח דלא כדבריו.

259. נתבאר על פי שיטת רש"י.

אבל התוספות ועוד ראשונים, כתבו: כי לענין צירוף מניין אף לרבי יהושע בן לוי מחיצה מפסקת; ונידון הגמרא כאן הוא "לענין שהיחיד

מפני מה לא נתקדשו שערי ירושלים [והרי החלונות ועובי החומה הרי הן כלפנים, על פי רש"י במשנה?]

מפני מה לא נתקדשו שער נקנור [השער המזרחי של העזרה?]

מפני שמצורעין – המשולחים חוץ לשלש מחנות, (261) ואסורים להכנס לירושלים – יושבים שם ומגינין תחתיהן בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים; ואילו היו מתקדשים בקדושת ירושלים, היה אסור להם לישב במקום עובי השערים. (262)

מפני שמצורעין ביום השמיני שלהם – שעדיין מחוסרי כפורים הם ואסורים להכנס לעזרה – עומדין שם, ומכניסין בהונות ידם לתוך העזרה כדי שיתנו עליהם מדם אשם המצורע. (263)

ועוד אמר רבי שמואל בר רב יצחק:

אמר רב: גגין ועליות – של ירושלים לענין קדושת ירושלים לקדשים קלים, ושל

שער ניקנור ובאריכות גדולה כל כך? !
וכל זאת מלבד הקושיא שנתבארה בהערה (258). על דברי רש"י במשנה בד"ה החלונות. ואמנם ברש"ש כתב לבאר דברי הגמרא לדעת רש"י באופן אחר [וכתב, שכן היא משמעות דברי רש"י]; והוא:

261. מה שכתב רש"י בסוף ד"ה שערי עזרה "מצורע משתלח חוץ לשלש מחנות", אינו המשך הדיבור בו הוא נדפס, וחסירה נקודה ברש"י; והיא אימרה בפני עצמה כדי להסביר דברי רבי שמואל בר רב יצחק לענין שערי ירושלים; וסרה קושיית מהרש"א, רש"ש.

כי החילוק שאמרו בגמרא לענין האגף עצמו אינו בין כל שערי עזרה לשערי ירושלים, אלא בין שער ניקנור בלבד לשערי ירושלים [והביא גירסא מגמרות ישנות: כאן "בשער" עזרה], ואילו בשאר שערי העזרה אין אנו עוסקים כלל, כי באלו נתקדש כל עובים ואפילו אף מן האגף ולחוץ.

262. צריך ביאור: לשם מה מייתי הגמרא דברי רבי שמואל בר רב יצחק? ! והרי מן המשנה כבר ידענו כי שערי ירושלים לא נתקדשו יהיה מאיזה טעם שיהיה; ולדברי הרש"ש שבהערה (260), ניחא יותר.

וחילוק הגמרא הוא, בין שער ניקנור שחלוק הוא משאר השערים שלא נתקדש בו תוך הפתח מפני המצורעים שצריכים ליכנס שם, לבין שערי ירושלים שלא נתקדשו מפני המצורעים המגינים על עצמם תוך השער.

ובמאירי כתב: שעומדים להם עד הדלתות ונמצאו עומדים תחת האיגוף; וזהו כפי שיטתו [הובאה במשנה] כי ה"אגף" "איגוף" בלשון המאירי הוא מעבר לדלת כנגד הבליטה; אך לדעת רש"י שה"אגף" הוא במקום סגירת הדלת, עדיין לא נתבאר לנו, איזה טעם הוא זה שלא לקדש את האגף עצמו.

והחילוק ביניהם הוא: תוך האגף עצמו, שבשער ניקנור קדוש הוא, ואילו בשערי ירושלים לא נתקדש אפילו האגף עצמו.

263. משום הכי לא נתקדשו שערי ניקנור, ואין אומרים: יעמוד חוץ לשער ויכניס ידיו לתוך השער, ויתנו עליו בתוך השער מן הדם; מפני שאף אם היו מתקדשים השערים, מכל מקום אין זה "לפני ה'" אלא בעזרה עצמה מן השער

ב. דין תוך האגף לענין חבורת הפסח, פסק הרמב"ם שהוא כלחוץ; ולענין תפילה עיין במגן אברהם סימן נ"ה שבמחלוקת הוא שנוי.

שטען הלל באכילתו — דומה היה כאילו
הגגין מתבקעים.

מאי לאו, דאכלי את הפסח באיגרא [בגג], 19-א
ואמרי את ההלל באיגרא. (265)

ואם כן משמע שגגי ירושלים נתקדשו
לאכילת פסח וקדשים קלים, ותיקשי לרב
דאמר: גגין לא נתקדשו בקדושת ירושלים?

ומשנינן: לא, דאכלי את הפסח בארעא.
כלומר: בתוך הבתים השוים לקרקע, ורק את
ההלל אמרי באיגרא. (266)

עזרה לענין קדושת עזרה לקדשי קדשים —
לא נתקדשו. (264)

ןפרכינן: איני, והאמר רב גופיה משום רבי
חייא:

חבורות גדולות היו נמנין על פסח אחד, עד
שלא היה מגיע לכל אחד אלא כזיתא פפחא
[כזית מן הפסח];

והלילא פקע איגרא [ההלל היה מבקע את
הגג] כלומר: לקול המולת ההמון — שהיה
עומד על הגגין ואומר את ההלל על הפסח

ז, א, ד"ה תלה; מכל מקום גגין ועליות חלקו
רשות לעצמן, ואינן בכלל אויר העזרה להתקדש,
קהלות יעקב סימן ס"ב בנדמ"ח.

וראה במשנה למלך פרק י"א משגגות,
שתמה על ראיית התוספות, כיון שהכהן מהלך
על קרקע העזרה, ואין להוכיח מזה למי שתלה
עצמו באויר עזרה אם חשיב אויר העזרה כעזרה,
וראה שם שהאריך בדין אויר עזרה.

265. דקא סלקא דעתין דהכי קאמר: שמרוב
ההמיה שהיתה שם באכילת כזית מן הפסח
ובקריאת ההלל דומה כאילו הגגין מתבקעין,
מאירי.

266. לפי תירוץ הגמרא, הקשר בין שני הדברים
שהזכיר רבי חייא הוא: מתוך שהיו חבורות
גדולות, היה צר להם המקום בבית ועל כן
בשעת ההלל עלו על הגגות, עפ"י מהרש"א
בחדושי אגדות.

וכתב עוד שם: שרמזו במה שאמרו והלילא
פקע איגרא, שאילו אכילת פסחיהם אפשר שהיו
אוכלים לשם אכילה גסה, אבל בהלל כיוונו
כולם לשם שמים "והיינו רמז דפקע איגרא
לעלות חיל קריאתם למעלה לשמים".

ולפנים, וגבי מצורע כתיב: והעמיד הכהן
המטהר את האיש המיטהר "לפני ה'", והיינו
שהיו ידיו תוך העזרה עצמה, [מהרש"א, וכן
הוא בתוספות יבמות ז ב, ובמאירי כאן].

וכתב עוד המאירי: דבשער ניקנור לא נתקדש
תוך האגף, מפני שאם היו עומדים חוץ לאגף
כולו, לא היתה ידם משגת עד לפנים העזרה
עצמה; וזה ניחא על פי דרכו, שהאגף הוא
באמצע הפתח, אך לשיטת רש"י שהאגף הוא
כנגד הדלת שבסוף השער כלפי פנים, עדיין
צריך ביאור למה לא נתקדש האגף, והרי יכול
המצורע לעמוד בתוך הפתח חוץ לאגף, וירחיק
ידיו עד תוך העזרה עצמה, ויתנו עליו שם מן
הדם.

אך לדעת הרש"ש בדעת רש"י [ראה הערה
(260)], כי בשער ניקנור אמנם כן נתקדש האגף,
ואין טעם הגמרא אלא כדי להסביר למה לא
נתקדש עובי הפתח עצמו [ואינו כשאר שערי
העזרה שנתקדש כל הפתח], הרי ניחא נמי
לשיטת רש"י; וראה ברש"ש שם, מה שלמד
מדברי הגמרא האלו.

264. ואע"ג דאויר העזרה ודאי נתקדש, דאם לא
כן כשמולין דם ואיברים למזבח הרי יפסלו
ביוצא, וכמו שהוכיחו מזה התוספות בשבועות